

Bu kitab PAŞA Holding-in təhsilin inkişafına verdiyi dəstək proqramı çərçivəsində tərcümə və nəşr edilmişdir.

Kitab bu sahədə ixtisaslaşmış təhsil ocaqları, mütəxəssislər və tələbələr üçün PAŞA Holding-in hədiyyəsidir.

MALİYYƏ BAZARLARI VƏ İNSTİTUTLARI

Doqquzuncu nəşr

Qlobal nəşr

Frederik Mişkin

Biznes Məktəbi, Kolumbiya Universiteti

Stenli İkins

Şərqi Karolina Universiteti

Pearson

Harlow, England • London • New York • Boston • San Francisco • Toronto • Sydney • Dubai • Singapore • Hong Kong Tokyo
• Seoul • Taipei • New Delhi • Cape Town • Sao Paulo • Mexico City • Madrid • Amsterdam • Munich • Paris • Milan

MALİYYƏ BAZARLARI VƏ İNSTİTUTLARI

Bakı, Qanun Nəşriyyatı, 2024, 696 səh.

Ölçü: 203x254 mm

Cild: qalın

Çapa imzalandı: 03.12.2024

Layihə rəhbəri: Murad Ələkbərov
Baş redaktor: i.f.d., dos. Gəray Musayev
Tərcüməçilər: i.f.d. Əhliman Abbasov, Təhmasib Əlizadə
Redaktor: Aqil Əzizov
Layihə meneceri: Gündüz Heydərov
Korrektor: Aytən Səadət
Mətn dizaynı: Aytac Abdul
Qapaq dizaynı: Rafael Qasım

Qanun Nəşriyyatı
İstanbul Copyright Awards-ın qalibi
Bakı, AZ 1102, Tbilisi pr., 76
Tel: (+994 12) 431-16-62; 431-38-18
Mobil: (+994 55) 212-42-37
e-mail: info@qanun.az
www.qanun.az
www.fb.com/Qanunpublishing
www.instagram.com/Qanunpublishing

ISBN 978-9952-577-90-7

© Qanun Nəşriyyatı, 2024
Copyright © 2018, 2015, 2012 by Frederic S. Mishkin
All rights reserved.
Published by Pearson Education © 2018

Maliyyə üzrə Pearson seriyası

Berk/DeMarzo

Korporativ maliyyə**†
Korporativ maliyyə: əsaslar**†

Berk/DeMarzo/Harford

Korporativ maliyyənin əsasları**†

Bruks

Maliyyə menecmenti: əsas anlayışlar**†

Kouplend/Veston/Şastry

Maliyyə nəzəriyyəsi və korporativ siyasət

Dorfman/Kater

Risklərin idarə edilməsi və sığortaya giriş

İkins/Maknalli

Korporativ maliyyə onlayn*

Eytman/Stounhil/Moffett

Beynəlxalq biznes maliyyəsi†

Fabozzi

İstiqraz bazarları: təhlillər və strategiyalar

Ferster

Maliyyə menecmenti: anlayışlar və tətbiqlər**†

Fraska

Şəxsi maliyyə

Gitman/Zutter

İdarəetmə maliyyəsinin prinsipləri**†
İdarəetmə maliyyəsinin prinsipləri – qısa nəşr**†

Haugen

Səmərəsiz səhm bazarı: nə və niyə ödəyir?
Yeni Maliyyə: ifrat reaksiya, mürəkkəblilik
və unikalılıq

Holden

Korporativ maliyyədə "Excel" modelləşdirilməsi†
İnvestisiyalarda "Excel" modelləşdirilməsi

Hyuz/Makdonald

Beynəlxalq bankçılıq: mətn və nümunələr

Hall

Fyuçers və opsiyon bazarlarının əsasları†
Opsionlar, fyuçerslər və digər törəmə alətlər†

Kioun

Şəxsi maliyyə: Pulun sərvətə çevrilməsi*

Kioun/Martin/Petti

Maliyyənin əsasları: Maliyyə menecmentinin
məntiqi və tətbiqi**†

Madura

Şəxsi maliyyə*

Makdonald

Törəmə alətlər bazarları
Törəmə alətlər bazarının əsasları

Mişkin/İkins

Maliyyə bazarları və institutları†

Moffett/Stounhill/Eytman

Beynəlxalq maliyyənin əsasları†

Pennakki

Aktivlərin qiymətləndirilməsi nəzəriyyəsi

Reyda/Maknamara

Risklərin idarə edilməsi və sığortanın prinsipləri†

Smart/Gitman/Conk

İnvestisiyanın əsasları**†

Solnik/Maklively

Qlobal investisiyalar

Titman/Kioun/Martin

Maliyyə menecmenti: prinsipləri və tətbiqlər**†

Titman/Martin

Qiymətləndirmə: korporativ investisiya qərarlarının
sənəti və elmi

Veston/Mitçel/Mulherin

Təhvilalma, yenidənqurma və korporativ idarəetmə

* "Pearson **My Lab Maliyyə**" başlıqlarını bildirir

†Qlobal Nəşr başlıqlarının mövcudluğunu bildirir

Ətraflı məlumat üçün www.myfinancelab.com saytına daxil olun.

Vitse-president, Biznes nəşriyyatı: Donna Battista
Portfelin idarə edilməsi direktoru: Edrien D'Ambrosio
Baş portfel meneceri: Kristina Masturzo
Satınalmalar üzrə köməkçi editor, qlobal nəşr:
Ananya Srivastava
Layihə üzrə köməkçi editor, qlobal nəşr: Paromita Banerji
Vitse prezident, məhsul marketinqi: Roksana Makkerli
Strateji marketinq direktoru: Bred Parkins
Strateji marketinq meneceri: Debora Striklend
Məhsul üzrə marketoloq: Trişa Mörfi
Sahə üzrə marketinq meneceri: Ramona Elmer
Sahə üzrə marketinq köməkçisi: Kristen Kompton
Məhsul üzrə marketinq köməkçisi: Cesika Kvazza
Vitse-prezident, istehsal və rəqəmsal studiya, sənət və biznes:
Eteyn Odi
İstehsal üzrə direktor, Biznes: Ceff Holcomb
Baş prodüser, biznes: Alison Kalil
Məzmun prodüseri: Ketrin Braytni

Əməliyyatlar üzrə mütəxəssis: Kerol Melvill
Məzmun prodüseri, qlobal nəşr: Purnima Narayanan
Baş istehsal nəzarətçisi, qlobal nəşr: Kay Holman
Yaradıcı direktor: Bleyr Braun
Menecer, öyrənmək üçün vəsaitlər: Brayan Syüret
Məzmun tərtibatçısı, öyrənmək üçün vəsaitlər: Linds Sloan
Baş prodüser, rəqəmsal studiya, sənət və biznes: Diane Lombardo
Rəqəmsal studiya prodüseri: Melissa Honiq
Rəqəmsal studiya prodüseri: Alana Kouls
Rəqəmsal məzmun qrupunun rəhbəri: Noel Lotz
Menecer, Media istehsalı, qlobal nəşr: Vikram Kumar
Layihənin idarə edilməsi və quruluşu ilə bağlı xidmət: Cenveo®
nəşriyyat xidmətləri
Daxili dizayn: Cenveo® nəşriyyat xidmətləri
Üz qabığı dizaynı: Lumina Datamatics Services
Cover Art: dominic8 / Shutterstock

“Microsoft” və/və ya onun müvafiq təchizatçıları hər hansı məqsəd üçün xidmətlərin bir hissəsi kimi dərc edilmiş sənədlərdə və əlaqəli qrafiklərdə olan məlumatların uyğunluğu barədə heç bir açıqlama vermirlər. Bütün bu cür sənədlər və əlaqəli qrafiklər heç bir zəmanət olmadan “olduğu kimi” təqdim edilir. “Microsoft” və/və ya onun müvafiq təchizatçıları bu məlumatla bağlı bütün zəmanət və şərtlərdən, o cümlədən açıq, nəzərdə tutulan və ya qanunda nəzərdə tutulan, müəyyən bir məqsədə uyğun gələn, hüquqa uyğun olan və qanunu pozmayan bütün zəmanətlər və şərtlərdən imtina edirlər. Heç bir halda “Microsoft” və/və ya onun müvafiq təchizatçıları istifadə, verilənlər və ya mənfəət itkisi nəticəsində hər hansısa bir xüsus, dolayı və ya nəticə etibarilə ortaya çıxan zərər ilə bağlı, xidmətlərdən əldə edilən məlumatların istifadəsi və ya icrası nəticəsində və ya onunla əlaqədar yaranan müqavilə, səhlənkarlıq və ya digər hüquq pozuntusuna səbəb olan hərəkətlə bağlı məsuliyyət daşımır.

Buradakı sənədlər və müvafiq qrafiklərdə texniki yanlışlıqlar və ya çap səhvləri ola bilər. Buradakı məlumatlar üzrə dəyişikliklər dövrü olaraq əlavə edilir. “Microsoft” və/və ya onun müvafiq təchizatçıları istənilən vaxt burada təsvir edilən məhsul(lar) və/yaxud proqram(lar)da təkmilləşdirmələr və/yaxud dəyişikliklər edə bilər. Yarımqıç ekran görüntüləri müəyyən edilmiş proqram versiyası vasitəsilə tam şəkildə baxıla bilər.

Microsoft® və Windows® ABŞ-də və digər ölkələrdə “Microsoft” Korporasiyasının qeydiyyatdan keçmiş ticarət nişanlarıdır. Bu kitab “Microsoft” Korporasiyası tərəfindən maliyyələşdirilmir və ya dəstəklənmir və ya onunla heç bir bağlılığı yoxdur.

Əlavə məzmunla bağlı təşəkkürlər kitabın müvafiq səhifəsində öz əksini tapır.

“PEARSON AND ALWAYS LEARNING” “Pearson Education, Inc.” və ya onunun ABŞ və/və ya digər ölkələrdəki filiallarına məxsus xüsusi ticarət nişanlarıdır.

“Pearson Education Limited”

“KAO Two”

“KAO Park”

Harlow

CM17 9NA

Birləşmiş Krallıq

və dünya üzrə əlaqəli şirkətlər.

Bizi qeyd edilən linkdən izləyə bilərsiniz: www.pearsonglobaleditions.com

Frederik S. Mişkin və Stenli Q. İkins-in bu işin müəllifləri kimi tanınan hüquqları 1988-ci il Müəllif Hüquqları, Dizaynlar və Patentlər Aktına əsasən təsdiq edilmişdir.

“Pearson Education © 2018” tərəfindən nəşr edilən, Frederik S. Mişkin və Stenli Q. İkins tərəfindən Maliyyə Bazarları və İnstitutları, 9-cu Nəşr, ISBN 978-0-13-451926-5 adlı Amerika Birləşmiş Ştatları nəşrinin əsasında icazəli şəkildə uyğunlaşdırılmışdır.

Müəllif hüququ © 2018, 2015, 2012, Frederik S. Mişkin. Bütün hüquqlar qorunur. Bu nəşrin heç bir hissəsi nəşrin əvvəlcədən yazılı icazəsi və ya Birləşmiş Krallıqda “Copyright Licensing Agency Ltd, Saffron House, 6–10 Kirby Street, London EC1N 8TS” tərəfindən təqdim edilən, məhdudlaşdırılmış surət çıxarmağa icazə verən lisenziya olmadan çoxaldıla, axtarış sistemində saxlanıla və ya hər hansı formada və ya hər hansı vasitə ilə elektron, mexaniki, surətçixarma, səsyzama və ya başqa yolla ötürülə bilməz.

Burada istifadə edilən bütün ticarət nişanları müvafiq sahiblərinin mülkiyyətidir. Bu mətnə hər hansı əmtəə nişanının istifadəsi müəllifə və ya nəşirə bu cür ticarət nişanlarında hər hansı ticarət nişanı mülkiyyət hüququnu vermir, nə də belə ticarət nişanlarından istifadə bu kitaba aidiyyəti və ya belə sahiblər tərəfindən təsdiqini nəzərdə tutmur. İcazələr, sorğu formaları və “Pearson Education” Qlobal Hüquqlar və İcazələr departamentində müvafiq şəxslər ilə bağlı məlumat əldə etmək üçün lütfən, www.pearsoned.com/permissions/saytına daxil olun.

ISBN 10: 1-292-21500-3

ISBN 13: 978-1-292-21500-6

British Library Cataloguing-in-Publication Data

Bu kitab üzrə kataloqu Britaniya Kitabxanasından əldə etmək olar

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

Typeset in Times NR MT Pro by Cenveo® Publisher Services

Printed and bound by Vivar in Malaysia

Atama

—F. S. M.

Həyat yoldaşım Loriyə

—S. G. İ.

Qısa mündəricat

	<i>Detallı mündəricat</i>	9
	<i>İnternetdəki (vebdəki) mündəricat</i>	27
	<i>Ön söz</i>	31
	<i>Müəlliflər haqqında</i>	39
BİRİNCİ HİSSƏ.	GİRİŞ	41
	1 Maliyyə bazarlarını və maliyyə institutlarını nə üçün öyrənirik?	41
	2 Maliyyə sistemində ümumi baxış	55
İKİNCİ HİSSƏ.	MALİYYƏ BAZARLARININ ƏSASLARI	77
	3 Faiz dərəcələri hansı məna ifadə edir və onların qiymətləndirmədə rolu nədir?	77
	4 Faiz dərəcələri niyə dəyişir?	106
	5 Risk və müddətin strukturu faiz dərəcələrinə necə təsir edir?	129
	6 Maliyyə bazarları səmərəlidirmi?	157
ÜÇÜNCÜ HİSSƏ.	MALİYYƏ İNSTİTUTLARININ ƏSASLARI	175
	7 Maliyyə institutları niyə mövcuddur?	175
	8 Maliyyə böhranları niyə baş verir və onlar nə üçün iqtisadiyyata xətdər yetirirlər?	206
DÖRDÜNCÜ HİSSƏ.	MƏRKƏZİ BANKÇILIQ VƏ MONETAR SİYASƏTİN TƏTBİQİ	225
	9 Mərkəzi Banklar	225
	10 Monetar siyasətin həyata keçirilməsi	244
BEŞİNCİ HİSSƏ.	MALİYYƏ BAZARLARI	285
	11 Pul bazarları	285
	12 İstiqraz bazarı	308
	13 Səhm bazarı	333
	14 İpoteka bazarları	354
	15 Xarici valyuta bazarı	375
	15 Faiz pariteti şərti (Fəsil əlavə)	399
	16 Beynəlxalq Maliyyə Sistemi	403
ALTINCI HİSSƏ.	MALİYYƏ İNSTİTUTLARI SƏNAYESİ	425
	17 Bankçılıq və maliyyə institutlarının idarə edilməsi	425
	18 Maliyyə tənzimlənməsi	451
	19 Bankçılıq sənayesi: struktur və rəqabət	479
	20 Müştərək fond sənayesi	515

	21	Sığorta şirkətləri və pensiya fondları	540
	22	İnvestisiya bankları, qiymətli kağız brokerləri, dilerləri və vençur kapital şirkətləri	570
YEDDİNCİ HİSSƏ.		MALİYYƏ İNSTİTUTLARININ İDARƏ EDİLMƏSİ	594
	23	Maliyyə institutlarında risklərin idarə edilməsi	594
	24	Maliyyə törəmələri vasitəsi ilə hedcinq	615
		<i>Terminlər lüğəti</i>	649
		<i>İndeks</i>	667
İNTERNETDƏKİ FƏSİLLƏR			
	25	İnkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatlarında maliyyə böhranları	V-1
	26	Əmanət assosiasiyaları və kredit ittifaqları	V-22
	27	Maliyyə şirkətləri	V-49

Detallı mündəricat

İnternetdəki (vebdəki) mündəricat	27
Ön söz	31
Müəlliflər haqqında	39
HİSSƏ 1. GİRİŞ	
Fəsil 1. Maliyyə bazarlarını və maliyyə institutlarını nə üçün öyrənirik?	41
ÖN BAXIŞ	41
Maliyyə bazarlarını nə üçün öyrənirik?	42
Borc bazarları və faiz dərəcələri	42
Səhm bazarı	43
Xarici valyuta bazarı	44
Maliyyə institutlarını nə üçün öyrənirik?	46
Maliyyə sisteminin strukturu	46
Maliyyə böhranları	46
Mərkəzi banklar və pul siyasətinin aparılması	47
Beynəlxalq maliyyə sistemi	47
Banklar və digər maliyyə institutları	47
Maliyyə innovasiyası	47
Maliyyə institutlarında riskin idarə edilməsi	48
Tətbiqi idarəetmə perspektivi	48
Maliyyə bazarlarını və maliyyə qurumlarını necə öyrənəcəyik	49
İnternet araşdırması	49
Məlumatların toplanması və qrafikləşdirilməsi	50
İnternet Tapşırığı	50
Yekun Qeydlər	52
XÜLASƏ	52
ƏSAS TERMİNLƏR	53
SUALLAR	53
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	54
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	54
Fəsil 2. Maliyyə sisteminə ümumi baxış	55
ÖN BAXIŞ	55
Maliyyə bazarlarının funksiyaları	56
Maliyyə bazarlarının strukturu	58
Borc və səhm bazarları	58
Birinci və ikincidərəcəli bazarlar	58
Birjalar və birjadankənar bazarlar	59
Pul və kapital bazarları	60

Maliyyə bazarlarının beynəlmilləşməsi	60
Beynəlxalq istiqraz bazarı, avroistiqrazlar və avrovalyutalar	60
> QLOBAL. ABŞ kapital bazarları öz üstünlüyünü itirirmiş?	61
Dünya səhm bazarı	62
Maliyyə vasitəçilərinin funksiyası: Dolaylı maliyyə	62
> MALİYYƏ XƏBƏRLƏRİNİN İZLƏNİLMƏSİ. XARİCİ SƏHM BAZARI İNDEKSLƏRİ	63
> QLOBAL. Maliyyə vasitəçilərinin qiymətli kağızlar bazarlarına nisbətə əhəmiyyəti:	
Beynəlxalq müqayisə	63
Tranzaksiya xərcləri	63
Risklərin bölüşdürülməsi	64
Asimmetrik məlumat: Zərərli seçim və mənəvi təhlükə	65
İmkan iqtisadiyyatları və maraqların toqquşması	66
Maliyyə vasitəçilərinin növləri	67
Depozit institutları	67
Müqaviləli Əmanət Təşkilatları	68
İnvestisiya vasitəçiləri	70
Maliyyə sisteminin tənzimlənməsi	71
İnvestorlara məlum olan məlumatların artırılması	72
Maliyyə vasitəçilərinin sağlamlığının təmin edilməsi	72
Xaricdə maliyyə tənzimlənməsi	73
XÜLASƏ	74
ƏSAS TERMİNLƏR	75
SUALLAR	75
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	76
HİSSƏ 2. MALİYYƏ BAZARLARININ ƏSASLARI	
Fəsil 3. Faiz dərəcələri hansı mənə ifadə edir və onların qiymətləndirmədə rolu nədir?	77
ÖN BAXIŞ	77
Faiz dərəcələrinin ölçülməsi	78
Cari dəyər	78
Kredit bazarı alətlərinin dörd növü	80
Ödəniş tarixinə qədərki gəlirlilik	81
> QLOBAL. Mənfi faiz dərəcələri? Əvvəlcə Yaponiya, sonra ABŞ, daha sonra Avropa	87
Real və nominal faiz dərəcələri arasındakı fərq	88
> MİNİKEYS. TİPS-in iştirakçılığı ilə, Birləşmiş Ştatlarda real faiz dərəcələri müşahidə edilə bilən vəziyyətə gəlmişdir	91
Faiz dərəcələri və gəlirlər arasındakı fərq	91
Ödəniş müddəti və istiqraz üzrə gəlirlərdəki dalğalanmalar: faiz dərəcəsi riski	94
> MİNİKEYS. İnvestorlara arzu edilən faiz dərəcəsi riskini seçməkdə yardım etmək	95
Yenidən investisiya riski	95
Xülasə	96

> TƏCRÜBƏ MENEGERİ. Faiz dərəcəsi riskinin ölçülməsi üçün müddətin hesablanması	96
Müddətin hesablanması	97
Müddət və faiz dərəcəsi riski	101
XÜLASƏ	102
ƏSAS TERMİNLƏR	103
SUALLAR	103
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	103
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	105
Fəsil 4. Faiz dərəcələri niyə dəyişir?	106
ÖN BAXIŞ	106
Aktivlərə olan tələbin determinantları	107
Sərvət	107
Gözlənilən gəlirlər	107
Risk	108
Likvidlik	110
Portfel seçimi nəzəriyyəsi	110
İstiqraz bazarında təklif və tələb	110
Tələb əyrisi	111
Təklif əyrisi	112
Bazar tarazlığı	113
Təklif və tələb təhlili	114
Tarazlıq faiz dərəcələrindəki dəyişikliklər	114
İstiqrazlara olan tələbdəki yerdəyişmələr	115
İstiqrazlar üzrə olan təklifdə yerdəyişmələr	118
> KEYS. Gözlənilən inflyasiyaya əsasən faiz dərəcəsinə dəyişikliklər: Fişer effekti	120
> KEYS. Biznes siklinin genişlənməsi ilə əlaqədar faiz dərəcəsinə dəyişikliklər	122
> KEYS. Avropa, Yaponiya və Amerika Birləşmiş Ştatlarında mövcud faiz dərəcələrinin aşağı olmasının izahı	123
> TƏCRÜBƏ MENEGERİ. Faiz dərəcələri üzrə proqnozlardan əldə edilən mənfəət	124
> MALİYYƏ XƏBƏRLƏRİNİN İZLƏNİLMƏSİ. Faiz dərəcələrinin proqnozlaşdırılması	126
XÜLASƏ	126
ƏSAS TERMİNLƏR	126
SUALLAR	126
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	127
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	128
İNTERNET ƏLAVƏLƏRİ	128
Fəsil 5. Risk və müddətin strukturu faiz dərəcələrinə necə təsir edir?	129
ÖN BAXIŞ	129
Faiz dərəcələrinin risk strukturu	130
Defolt riski	130
Likvidlik	133
> KEYS. Qlobal Maliyyə Böhranı və Baa ilə Xəzinədarlıq istiqrazları arasındakı fərq	133

Gəlir vergisi ilə bağlı mülahizələr	134
Xülasə	135
> KEYS. Buşun vergi endiriminin və Obamanın vergi artımının istiqraz üzrə faiz dərəcələrinə təsiri	136
Faiz dərəcələrinin müddət strukturu	137
> MALİYYƏ XƏBƏRLƏRİNİN İZLƏNİLMƏSİ. Gəlir ayriləri	138
Gözləntilər nəzəriyyəsi	139
Bazarın seqmentləşməsi nəzəriyyəsi	143
Likvidlik mükafatı nəzəriyyəsi	144
Müddət strukturuna dair sübutlar	147
Xülasə	148
> MİNİKEYS. Gəlir əyrisi, inflyasiya və biznes sikli üçün proqnozlaşdırma aləti kimi	149
> KEYS. Gəlir əyrilərinin şərh edilməsi, 1980–2016-cı illər	149
> TƏCRÜBƏ MENEGERİ. Faiz dərəcələrini proqnozlaşdırmaq üçün müddət strukturundan istifadə edilməsi	150
XÜLASƏ	153
ƏSAS TERMİNLƏR	154
SUALLAR	154
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	155
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	156
Fəsil 6. Maliyyə bazarları səmərəlidirmi?	157
ÖN BAXIŞ	157
Səmərəli bazar hipotezi	158
Hipotezin arxasındakı məntiq (əsaslandırma)	160
Səmərəli bazar hipotezinə dair sübutlar	161
Bazarın səmərəliliyinə dair sübut	161
> MİNİKEYS. Qaydanı sübut edən istisna: Rac Racaratnam və Qalleon	162
> KEYS. XARİCİ VALYUTA MƏZƏNNƏLƏRİ TƏSADÜFİ HƏRƏKƏTİ İZLƏMƏLİDİRLƏRMI?	164
Bazarın səmərəliliyinin əksinə dair sübut	165
Səmərəli bazar hipotezi ilə bağlı sübutların icmalı	167
> TƏCRÜBƏ MENEGERİ. Səhm bazarında investisiya etmək üçün təcrübi bələdçi investisiya üzrə məsləhətçilər tərəfindən dərc edilən hesabatlar nə qədər dəyərlidir?	167
> MİNİKEYS. Bir meymunu investisiya üzrə məsləhətçiniz kimi işə götürməlisiniz? İsti ipuclarına şübhə ilə yanaşmalıyıq mı?	168
Səhm qiymətləri yalnız yaxşı xəbərlər olduğu zaman yüksəlir?	169
İnvestor üçün səmərəli bazar resepti	169
Səmərəli bazar hipotezi niyə maliyyə bazarlarının işlək olduğunu ifadə etmir	170
> KEYS. Səhm bazarlarındakı çöküşlər bizə səmərəli bazar hipotezi ilə bağlı nələr izah edir?	171
Davranış maliyyəsi	171
XÜLASƏ	172
ƏSAS TERMİNLƏR	173
SUALLAR	173

HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	174
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	174
HİSSƏ 3. MALİYYƏ İNSTİTUTLARININ ƏSASLARI	
Fəsil 7. Maliyyə institutları niyə mövcuddur?	175
ÖN BAXIŞ	175
Dünya üzrə maliyyə strukturu barədə sadə faktlar	176
Tranzaksiya xərcləri	179
Tranzaksiya xərcləri maliyyə strukturuna necə təsir edir	179
Maliyyə vasitəçiləri tranzaksiya xərclərini necə azaldır	179
Asimmetrik informasiya: Zərərli seçim və mənəvi təhlükə	180
Limonlar problemi: Zərərli seçim maliyyə strukturuna necə təsir göstərir	181
Səhm və istiqraz bazarlarında limonlar	182
Zərərli seçim problemini həll etmək üçün alətlər	182
> MİNİKEYS. “Enron” partlayışı	184
Mənəvi təhlükə borc və kapital müqavilələri arasındakı seçimə necə təsir göstərir?	187
Kapital müqavilələrində mənəvi təhlükə: Müdiri-agent problemi	187
Müdiri-agent probleminin aradan qaldırılması üçün alətlər	188
Mənəvi təhlükə borc bazarında maliyyə strukturuna necə təsir göstərir?	190
Borc müqavilələrində mənəvi təhlükə probleminin aradan qaldırılması üçün alətlər	190
Xülasə	192
> KEYS. Maliyyə inkişafı və iqtisadi artım	194
> MİNİKEYS. Girov tiranlığı	195
> KEYS. Çin maliyyə inkişafının əhəmiyyəti ilə bağlı tezisə əks nümunədirmi?	196
Maraq toqquşmaları	197
Maraq toqquşması nədir və biz nə üçün buna önəm veririk?	197
Maraq toqquşmaları niyə meydana çıxır?	197
> MİNİKEYS. Artur Andersen-in ölümü	199
> MİNİKEYS. Kredit reytingi agentlikləri və 2007–2009 maliyyə böhranı	200
Maraq toqquşmalarına qarə tapmaq üçün nə edilmişdir?	200
> MİNİKEYS. Sarbanes-Oksley ABŞ kapital bazarlarının geriləməsinə səbəb olubmu?	202
XÜLASƏ	202
ƏSAS TERMİNLƏR	203
SUALLAR	203
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	204
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	205
Fəsil 8. Maliyyə böhranları niyə baş verir və onlar nə üçün iqtisadiyyata xəter yetirirlər?	206
ÖN BAXIŞ	206
Maliyyə böhranı nədir?	207
Agentlik nəzəriyyəsi və maliyyə böhranının tərii	207
Maliyyə böhranlarının dinamikaları	207
Birinci mərhələ: İlk faza	207
İkinci mərhələ: Bank böhranı	210
Üçüncü mərhələ: Borc deflyasiyası	211

> KEYS. Bütün maliyyə böhranlarının anası: Böyük Depressiya	211
Səhm bazarının çöküşü	211
Bank panikaları	211
Səhm qiymətlərində davam edən geriləmə	212
Borc deflyasiyası	213
Beynəlxalq miqyası	213
> KEYS. 2007–2009-cu illərin Qlobal Maliyyə Böhranı	214
2007–2009-cu illər maliyyə böhranının səbəbləri	214
> MİNİKEYS. Girovlu Borc Öhdəlikləri (GBÖ-lər)	215
2007–2009-cu illər maliyyə böhranının təsirləri	216
> FED-İN DAXİLİNDƏN. Mənzil qiyməti köpüyünün yaranmasında	
Fed günahkar idimi?	217
> QLOBAL. Avropa suveren borc böhranı	220
2007–2009 maliyyə böhranının zirvəsi	221
XÜLASƏ	222
ƏSAS TERMİNLƏR	223
SUALLAR	223
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	223
İNTERNET İSTİNADLARI	224

HİSSƏ 4. MƏRKƏZİ BANKÇILIQ VƏ MONETAR SİYASƏTİN TƏTBİQİ

Fəsil 9. Mərkəzi Banklar

ÖN BAXIŞ	225
Mərkəzi bankçılıq sisteminin kökləri	226
> QLOBAL: Mərkəzi Banklar kimin mülkiyyətində olmalıdır	226
Mərkəzi Bankların funksiyalarında və strukturlarında fərqliliklər	227
Avropa Mərkəzi Bankı, Avrosistem və Avropa Mərkəzi Banklar Sistemi	228
<i>AMB-nin qərarverici orqanları</i>	230
<i>AMB daxilində monetar siyasət necə həyata keçirilir?</i>	231
> QLOBAL AMB daxilində Bundesbankın önəmi	232
> QLOBAL AB üzvlüyü qeyri-avro mərkəzi banklarını məhdudlaşdırırmı?	233
<i>Federal Ehtiyat Sistemi</i>	234
<i>AMB və Fed arasında fərqlilik</i>	234
<i>İngiltərə Bankı</i>	235
> QLOBAL: Breksit və İB	236
Digər böyük iqtisadiyyatların mərkəzi banklarının strukturu	236
<i>Kanada Bankı</i>	237
<i>Yaponiya Bankı</i>	237
<i>Çinin Xalq Bankı</i>	238
Yüksələn bazar iqtisadiyyatlarının mərkəzi banklarının strukturu və müstəqilliyi	239
Mərkəzi Banklar və müstəqillik	240
<i>Müstəqillik lehinə fikirlər</i>	240
<i>Müstəqillik əleyhinə olan fikirlər</i>	240
<i>Daha geniş müstəqilliyə doğru trend</i>	241
XÜLASƏ	241
ƏSAS TERMİNLƏR	242

SUALLAR VƏ PROBLEMLƏR	242
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	243
Fəsil 10. Monetar siyasətin həyata keçirilməsi	244
ÖN BAXIŞ	244
Fed-in fəaliyyətləri bank sistemində ehtiyatlara necə təsir göstərir?	245
<i>Açıq bazar əməliyyatları</i>	245
<i>Diskont borcvermə</i>	246
Ehtiyatlar bazarı və federal fondlar dərəcəsi	247
<i>Ehtiyatlar bazarında tələb və təklif</i>	247
<i>Monetar siyasət alətlərindəki dəyişiklik federal fondlar dərəcəsinə necə təsir edir?</i>	249
> KEYS. Federal ehtiyatlar sisteminin əməliyyat prosedurları Federal Fondlar dərəcəsinə dəyişikliklər necə məhdudlaşdırır?	253
Konvensional monetar siyasət alətləri	254
<i>Açıq bazar əməliyyatları</i>	254
> FED-İN DAXİLİNDƏN. Ticarət masasında bir gün	255
<i>Diskont siyasəti və son çarə borcverən</i>	255
<i>Ehtiyat tələbləri</i>	258
<i>Ehtiyatlara verilən faiz</i>	258
Qeyri-konvensional monetar siyasət alətləri və kəmiyyət yumşalması	258
<i>Likvidlik təminatı</i>	259
> FED-İN DAXİLİNDƏN. Qlobal maliyyə böhranı dövründə Fed-in borcvermə alətləri	260
<i>Genişmiqyaslı aktiv alışları</i>	261
<i>Kəmiyyət yumşalması kredit yumşalmasına qarşı</i>	261
<i>İrəliyə yönləndirmə</i>	263
<i>Bankların depozitlərinə mənfi faiz dərəcələri</i>	264
Avropa Mərkəzi Bankının monetar siyasət alətləri	265
<i>Açıq Bazar Əməliyyatları</i>	265
<i>Banklara borcvermə</i>	265
<i>Ehtiyatlara verilən faiz</i>	266
<i>Ehtiyat tələbləri</i>	266
Qiymət stabilliyi hədəfi və nominal lövbər	266
<i>Nominal lövbər rolu</i>	267
<i>Zamanla dəyişkənlik problemi</i>	267
Monetar siyasətin digər qaydaları	268
<i>Yüksək məşğulluq və istehsal stabilliyi</i>	268
<i>İqtisadi artım</i>	269
<i>Maliyyə bazarlarının stabilliyi</i>	269
<i>Faiz dərəcəsi stabilliyi</i>	269
<i>Xarici valyuta bazarlarında stabillik</i>	270
Qiymət stabilliyi monetar siyasətin əsas məqsədi olmalıdır?	270
<i>İyerarxik və ikili mandatlar qarşı-qarşıya</i>	270
<i>Qiymət stabilliyi monetar siyasətin əsas, uzunmüddətli hədəfi kimi</i>	271
> QLOBAL. Avropa Mərkəzi Bankının monetar siyasəti	272
İNFLYASIYA HƏDƏFLƏNMƏSİ	272
<i>İnflyasiya hədəflənməsinin üstünlükləri</i>	272
> FED-İN DAXİLİNDƏN. Ben Bernanke və Federal Ehtiyatların İnflyasiya Hədəflənməsini	

Qəbul Etməsi	273
<i>İnflyasiya hədəflənməsinin üstünlükləri</i>	272
<i>İnflyasiya hədəflənməsinin doğurduğu ziyanlar</i>	274
Mərkəzi Banklar aktiv qiymətlərindəki köpüklərə cavab verməlidirmi?	
Qlobal Maliyyə Böhranından dərslər	275
<i>Aktiv-qiyməti köpüklərinin iki növü</i>	276
<i>Mərkəzi Bankların köpükləri aradan qaldırması ilə bağlı müzakirə</i>	277
> TƏCRÜBƏ MENECERİ. Fed gözetçisindən istifadə	279
XÜLASƏ	280
ƏSAS TERMİNLƏR	281
SUALLAR	282
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	283
VEB-TAPŞIRIQLARI	283
HİSSƏ 5. MALİYYƏ BAZARLARI	
Fəsil 11. Pul bazarları	285
ÖN BAXIŞ	285
Pul bazarlarının tərifi	286
<i>Nə üçün pul bazarlarına ehtiyacımız var?</i>	286
<i>Pul bazarının xərc üstünlükləri</i>	287
Pul bazarlarının məqsədi	288
Pul bazarlarında kimlər iştirak edir?	289
<i>ABŞ Xəzinədarlıq Departamenti</i>	289
<i>Federal Ehtiyat Sistemi</i>	289
<i>Kommersiya Bankları</i>	290
<i>Bizneslər</i>	290
<i>İnvestisiya və qiymətli kağızlar şirkətləri</i>	291
<i>Fərdlər</i>	291
Pul bazarı alətləri	292
<i>Xəzinə vekselləri</i>	292
> KEYS. Faizlərin ödənilməsi üçün Xəzinədarlıq qiymətli kağızlarının qiymətinin diskontlaşdırılması	292
> MİNİKEYS. Xəzinə vekseli auksionu nizamsızdır	295
<i>Federal fondlar</i>	296
<i>Yenidən alış müqavilələri</i>	297
<i>Razılaşdırılmış depozit sertifikatları</i>	298
<i>Kommersiya kağızı</i>	299
<i>Bank akseptləri</i>	301
<i>Avrodollar</i>	302
> QLOBAL. Avrodollar bazarının istehzalı yaradılışı	302
Pul bazarı qiymətli kağızlarının müqayisəsi	303
<i>Faiz dərəcələri</i>	303
<i>Likvidlik</i>	304
<i>Pul bazarı qiymətli kağızlarının dəyəri necə müəyyən edilir?</i>	305
XÜLASƏ	306
ƏSAS TERMİNLƏR	306

SUALLAR	306
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	307
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	307
Fəsil 12. İstiqraz bazarı	308
ÖN BAXIŞ	308
Kapital bazarının məqsədi	309
Kapital bazarı iştirakçıları	309
Kapital bazarında ticarət	310
İstiqrazların növləri	310
Xəzinə notları və istiqrazlar	310
<i>Xəzinə istiqrazları üzrə faiz dərəcələri</i>	311
<i>Xəzinədarlığın inflyasiyadan qorunan qiymətli kağızları (XİQQK)</i>	313
<i>Xəzinə XİQQK-ləri</i>	313
<i>Agentlik istiqrazları</i>	313
> KEYS. 2007–2009 Maliyyə Böhranı və “Fannie Mae” and “Freddie Mac”ın xilas edilməsi	314
Bələdiyyə istiqrazları	315
<i>Bələdiyyə istiqrazı bazarında risk</i>	317
Korporativ istiqrazlar	317
<i>Korporativ istiqrazların xüsusiyyətləri</i>	318
<i>Korporativ istiqrazların növləri</i>	320
İstiqrazlar üçün maliyyə zəmanəti	323
İstiqraz bazarlarına nəzarət	324
Cari gəlirin hesablanması	324
<i>Cari gəlir</i>	325
Kupon istiqrazlarının dəyərinin tapılması	326
<i>Yarımillik istiqrazların qiymətinin tapılması</i>	327
İstiqrazlara investisiya etmək	329
XÜLASƏ	330
ƏSAS TERMİNLƏR	331
SUALLAR	331
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	331
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	332
Fəsil 13. Səhm bazarı	333
ÖN BAXIŞ	333
Səhmlərə investisiya etmək	334
<i>Adi səhm və imtiyazlı səhm</i>	334
<i>Səhmlər necə satılır?</i>	335
Adi səhmlərin qiymətinin hesablanması	339
<i>Bir dövrlü qiymətləndirmə modeli</i>	339
<i>Dividendlərin qiymətləndirilməsinin ümumiləşdirilmiş modeli</i>	340
<i>Qordon artım modeli</i>	341
<i>“Qiymət-qazanc” qiymətləndirmə üsulu</i>	342
Bazar qiymətli kağızların qiymətlərini necə təyin edir?	343
Qiymətləndirmədəki səhvlər	344

<i>Artımın qiymətləndirilməsi ilə bağlı problemlər</i>	344
<i>Riskın qiymətləndirilməsi ilə bağlı problemlər</i>	345
<i>Dividendlərin proqnozlaşdırılması ilə bağlı problemlər</i>	345
> KEYS. 2007–2009 Maliyyə Böhranı və Səhm Bazarı	346
> KEYS. 11 sentyabr terror hücumu, Enron qalmaqalı və səhm bazarı	346
SƏHM BAZARI İNDEKSLƏRİ	347
> MİNİKEYS. Dou-Cons Sənaye İndeksinin tarixi	347
Xarici səhmlərin alınması	350
Səhm bazarının tənzimlənməsi	350
Qiymətli Kağızlar və Birjalar Komissiyası	350
XÜLASƏ	351
ƏSAS TERMİNLƏR	352
SUALLAR	352
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	352
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	353
Fəsil 14. İpoteka bazarları	354
ÖN BAXIŞ	354
İpoteka nədir?	355
Mənzil ipotekasının xüsusiyyətləri	356
<i>İpoteka faizləri</i>	356
> KEYS. Diskont balı qərarı	357
<i>Kredit şərtləri</i>	359
<i>İpoteka kreditinin amortizasiyası</i>	360
İpoteka kreditinin növləri	361
<i>Sığortalı və adi ipoteka</i>	361
<i>Sabit və tənzimlənən faizli ipoteka</i>	362
<i>Digər ipoteka krediti növləri</i>	362
İpoteka kredit təşkilatları	364
Kredit Xidməti	365
> E-MALİYYƏ. Borcəlanlar ipoteka üzrə internetdən alış-veriş edirlər	366
İkincidərəcəli ipoteka bazarı	366
İpotekaların sekyuritizasiyası	367
<i>İpoteka ilə təminatlı qiymətli kağızlar nədir?</i>	367
<i>Keçid qiymətli kağızların növləri</i>	369
<i>Sabpraym ipotekalar və TBÖ-lər</i>	370
<i>Daşınmaz əmlak köpüyü</i>	371
XÜLASƏ	372
ƏSAS TERMİNLƏR	372
SUALLAR	372
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	373
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	374
Fəsil 15. Xarici valyuta bazarı	375
ÖN BAXIŞ	375
Xarici valyuta bazarı	376

<i>Xarici valyuta məzənnələri nədir?</i>	377
<i>Valyuta məzənnələri niyə vacibdir?</i>	377
> MALIYYƏ XƏBƏRLƏRİNİN İZLƏNİLMƏSİ. Xarici valyuta məzənnələri	377
<i>Xarici valyuta məzənnələri necə mübadilə edilir?</i>	378
Uzunmüddətli dövrdə valyuta məzənnələri	378
<i>Vahid qiymət qanunu</i>	379
<i>Alıcılıq Qabiliyyəti Pariteti (AQP) nəzəriyyəsi</i>	379
<i>Nə üçün Alıcılıq Qabiliyyəti Pariteti Nəzəriyyəsi valyuta məzənnələrini tam izah edə bilmir?</i>	381
<i>Uzunmüddətli dövrdə valyuta məzənnələrinə təsir edən amillər</i>	381
Qısamüddətli dövrdə valyuta məzənnələri: təklif və tələb təhlili	383
<i>Daxili aktivlər üzrə təklif ayrısı</i>	383
<i>Daxili aktivlər üzrə tələb ayrısı</i>	384
<i>Xarici valyuta bazarında tarazlıq</i>	385
Valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin izahı	385
<i>Daxili aktivlərə olan tələb ayrısının yerdəyişməsi</i>	385
Xülasə: <i>Valyuta məzənnəsini dəyişdirən amillər</i>	388
> KEYS. Faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərin tarazlıq valyuta məzənnəsinə olan təsiri	390
> KEYS. Valyuta məzənnələri nə üçün belə çox dəyişkəndir?	392
> KEYS. Dollar və faiz dərəcələri	392
> KEYS. Qlobal Maliyyə Böhranı və dollar	394
> TƏCRÜBƏ MENECERİ. Xarici valyuta proqnozlarında mənfəət qazanmaq	395
XÜLASƏ	396
ƏSAS TERMİNLƏR	396
SUALLAR	396
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	397
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	398
Fəsil 15 (əlavə). Faiz pariteti şərti	399
<i>Daxili və xarici aktivlər üzrə gözlənilən gəlirlərin müqayisəsi</i>	399
<i>Faiz pariteti şərti</i>	401
Fəsil 16. Beynəlxalq maliyyə sistemi	403
ÖN BAXIŞ	403
Xarici valyuta bazarına müdaxilə	404
<i>Xarici valyuta müdaxiləsi və bank sistemindəki ehtiyatlar</i>	404
> FED-İN DAXİLİNDƏN. Nyu-York Federal Ehtiyat Bankının xarici valyuta masasında bir gün	405
<i>Sterilizasiya olunmamış müdaxilə</i>	406
<i>Sterilizasiya olunmuş müdaxilə</i>	406
Tədiyyə Balansı	408
> GLOBAL. Nə üçün ABŞ cari hesabının böyük kəsri iqtisadçıları narahat edir?	409
Beynəlxalq maliyyə sistemində valyuta məzənnəsi rejimləri	409
<i>Sabit valyuta məzənnəsi rejimləri</i>	409
<i>Sabit məzənnə rejimi necə işləyir</i>	410
<i>Siyasət trilemması</i>	412
<i>Monetar ittifaqlar</i>	413

> QLOBAL. Avro yaşayacaqmı?	414
<i>Valyuta Şurası və dollarizasiya</i>	414
<i>Spekulyativ hücumlar</i>	414
> QLOBAL. Argentinanın Valyuta Şurası	415
<i>İdarəolunan üzən məzənnə rejimi</i>	415
> QLOBAL. Dollarizasiya	416
> KEYS. 1992-ci ilin sentyabrında baş verən Xarici Valyuta Böhranı	416
> TƏCRÜBƏ MENECERİ Xarici Valyuta Böhranında Mənfəət Qazanmaq	418
> KEYS. Çin 3 trilyon dollardan çox beynəlxalq ehtiyatları necə əldə etmişdir? Kapital nəzarətləri	419
Kapital nəzarətləri	420
<i>Kapital çıxışlarına qoyulan nəzarətlər</i>	420
<i>Kapital girişlərinə qoyulan nəzarətlər</i>	420
BVF-nin rolu	421
<i>BVF beynəlxalq son çarə borcverən olmalıdır mı?</i>	421
XÜLASƏ	422
ƏSAS TERMİNLƏR	422
SUALLAR	423
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	424
VEB-TAPŞIRIQLARI	424

HİSSƏ 6. MALİYYƏ İNSTİTUTLARI SƏNAYESİ

Fəsil 17. Bankçılıq və maliyyə institutlarının idarə edilməsi	425
ÖN BAXIŞ	425
Bankın balans hesabatı	426
<i>Öhdəliklər</i>	426
<i>Aktivlər</i>	428
Təməl bankçılıq	429
Bank idarəetməsinin ümumi prinsipləri	432
<i>Likvidlik idarə edilməsi və ehtiyatların rolu</i>	432
<i>Aktivlərin idarə edilməsi</i>	435
<i>Öhdəliklərin idarə edilməsi</i>	436
<i>Kapital adekvatlığının idarə edilməsi</i>	437
> TƏCRÜBƏ MENECERİ. Bank kapitalının idarə edilməsi strategiyaları	439
> KEYS. Qlobal maliyyə böhranı dövründə kapital böhranı kredit böhranına necə səbəb olmuşdur?	440
Balansdankənar fəaliyyətlər	440
<i>Kredit satışları</i>	441
<i>Xidmət haqqından gəlir qazanmaq</i>	441
<i>Ticarət fəaliyyətləri və risk idarə edilməsi texnikaları</i>	441
> MARAQ TOQQUŞMALARİ. “Barings”, “Daiwa”, “Sumitomo”, “Société Générale” və “J.P.Morgan Chase”: Dələduz treydlər və əsas-agent problemi	442
Bank performansının ölçülməsi	443
<i>Bankın gəlir hesabatı</i>	444
<i>Bank performansının ölçüləri</i>	446
<i>Bank performansı ölçülərində son trendlər</i>	446

XÜLASƏ	448
ƏSAS TERMİNLƏR	449
SUALLAR	449
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	449
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	450
Fəsil 18. Maliyyə tənzimlənməsi	451
ÖN BAXIŞ	451
Asimmetrik informasiya maliyyə tənzimləməsinə əsas kimi	452
<i>Dövlət Təhlükəsizlik Şəbəkəsi</i>	452
> QLOBAL. Dünya üzrə dövlət Depozit Sığortasının yayılması: Bu yaxşı şeydirmi?	454
Maliyyə Tənzimləməsinin Formaları	457
<i>Aktivlərə qoyulan məhdudiyyətlər</i>	457
<i>Kapital tələbləri</i>	457
<i>Çevik Düzəldici Addım</i>	458
<i>Maliyyə nəzarəti: Lisenziyalaşdırma və yoxlama</i>	459
> QLOBAL. Qlobal Maliyyə Böhranından sonra Bazel Sazişi hara doğru irəliləyir?	460
<i>Risk idarə edilməsinin qiymətləndirilməsi</i>	461
<i>Açıqlama tələbləri</i>	462
<i>İstehlakçının müdafiəsi</i>	463
> MİNİKEYS. Bazara işarələnmiş mühasibatlıq və Qlobal Maliyyə Böhranı	464
<i>Rəqabətə Qoyulan Məhdudiyyət</i>	464
> MİNİKEYS. Qlobal Maliyyə Böhranı və istehlakçıların hüquqlarının Müdafiəsi qaydaları	465
<i>Makroprudensial Nəzarət Mikroprudensial Nəzarətə qarşı</i>	466
> E-MALİYYƏ. Elektron Bankçılıq: Bank tənzimlənməsinin yeni çağırışları	466
Xülasə	467
> QLOBAL. Beynəlxalq maliyyə tənzimləməsi	468
Son illərdə dünyanın müxtəlif yerlərində bank böhranları	471
<i>“Yenidən Deja-vü”</i>	471
2010-cu ilin Dodd-Frank “Voll-Strit” İslahatı və İstehlakçı Müdafiəsi Aktı	473
Dodd-Frank	473
“İflas üçün çox böyük” və Gələcək Tənzimləmə	474
<i>“İflas üçün çox böyük” problemi ilə bağlı nə edilə bilər?</i>	474
<i>Gələcək Tənzimləmə üçün digər məsələlər</i>	475
XÜLASƏ	476
ƏSAS TERMİNLƏR	477
SUALLAR	477
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	477
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	478
İNTERNET ƏLAVƏSİ	478
Fəsil 19. Bankçılıq sənayesi: Struktur və rəqabət	479
ÖN BAXIŞ	479
Bank sisteminin tarixi inkişafı	480
<i>Çoxsaylı tənzimləyici qurumlar</i>	482
Maliyyə innovasiyası və kölgə bankçılığı sisteminin inkişafı	482
<i>Tələb şərtlərində baş verən dəyişikliklərə cavablar: Faiz dərəcələri volatilliyi</i>	483

<i>Təklif şərtlərində baş verən dəyişikliklərə cavablar: İnformasiya texnologiyası</i>	484
> E-MALİYYƏ. Bankçılıq sənayesində “kliklər” “kərpicləri” üstələyəcəkmi?	486
> E-MALİYYƏ. Niyə skandinavlılar elektron ödənişlərdən və onlayn bankçılıqdan istifadədə amerikalılardan çox irəlidədirlər?	487
> E-MALİYYƏ. Biz nağdsız cəmiyyətə doğrumu gedirik?	488
<i>Sekyuritizasiya və kölgə bankçılığı sistemi</i>	489
<i>Mövcud tənzimləmələrdən yayınmaq</i>	490
> MİNİKEYS. Brus Bent və 2008-ci ildə Pul Bazarı İnvestisiya Fondu Panikası	493
> TƏCRÜBƏ MENECERİ. Yeni maliyyə məhsulundan mənfəət qazanmaq:	
<i>Xəzinə stripsləri nümunə analizi</i>	493
<i>Maliyyə innovasiyası və ənənəvi bankçılığın geriləməsi</i>	495
ABŞ Bankçılıq Sənayesinin Strukturu	498
<i>Filiallaşmaya məhdudiyətlər</i>	499
<i>Filiallaşma məhdudiyətlərinə cavab</i>	500
Konsolidasiya və ölkə boyu bankçılıq	501
> E-MALİYYƏ. İnformasiya Texnologiyası və Bank Konsolidasiyası	503
<i>1994-cü ilin Riql-Nil Ştatlararası Bankçılıq və Filiallaşma Səməraliliyi Aktı</i>	503
<i>Gələcəkdə ABŞ bankçılıq sənayesinin strukturu necə olacaqdır?</i>	504
<i>Bank konsolidasiyası və ölkə boyu bankçılıq yaxşı şeylərdirmi?</i>	504
Bankçılıq və digər maliyyə xidməti sənayelərinin ayrılması	505
<i>Qlas-Stiqll Aktının Aşınması</i>	505
<i>1999-cu ilin Qremm-Liç-Blili Maliyyə Xidmətlərinin Modernizasiyası Aktı:</i>	
<i>Qlass-Stiqll-in ləğv edilməsi</i>	506
<i>Maliyyə Konsolidasiyası üçün təsirlər</i>	506
> MİNİKEYS. Qlobal maliyyə böhranı və iri, sərbəst investisiya banklarının sonu	507
<i>Dünya üzrə bankçılıq və digər maliyyə xidmətləri sənayelərinin ayrılması</i>	507
Yığım sənayesi	508
<i>Yığımlar və borc assosiasiyaları</i>	508
<i>Müştərək yığımlar bankları</i>	508
<i>Kredit ittifaqları</i>	509
Beynəlxalq bankçılıq	509
<i>Avrodollar Bazarı</i>	510
<i>Xaricdəki ABŞ bankçılığının strukturu</i>	510
<i>Birləşmiş Ştatlarda olan xarici banklar</i>	511
XÜLASƏ	512
ƏSAS TERMİNLƏR	513
SUALLAR	513
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	514
Fəsil 20. Müştərək fond sənayesi	515
ÖN BAXIŞ	515
Müştərək fondların artması	516
<i>İlk müştərək fondlar</i>	516
Müştərək fondların faydaları	516
<i>Müştərək fondların sahibliyi</i>	517
Müştərək fond strukturu	520

<i>Açıq və qapalı-uclu fondlar</i>	520
> KEYS. Müştərək fondun xalis aktiv dəyərinin hesablanması	521
<i>Təşkilati struktur</i>	522
İnvestisiya məqsədinə görə təsnifat	522
<i>Kapital fondları</i>	522
<i>İstiqraz fondları</i>	524
<i>Hibrid fondlar</i>	525
<i>Pul bazarı fondları</i>	525
<i>İndeks fondları</i>	527
İnvestisiya fondlarının ödəmə strukturu	528
Müştərək fondların tənzimlənməsi	529
Hedc fondlar	530
> MİNİKEYS. “Long Term Capital” fiaskosu	532
Müştərək fond sənayesində maraq toqquşmaları	533
Maraq toqquşmaları mənbələri	533
<i>Müştərək fond sui-istifadə halları</i>	533
> MARAQ TOQQUŞMALARİ. Xeyli müştərək fondun etik standartlara fikir vermədikləri ortaya çıxmışdır	534
> MARAQ TOQQUŞMALARİ . QKBK-nın sorğusu müştərək fondlar tərəfindən sui-istifadə hallarının geniş yayıldığını göstərir	535
<i>Dövlətin sui-istifadə hallarına qarşı cavabı</i>	536
XÜLASƏ	537
ƏSAS TERMİNLƏR	537
SUALLAR	537
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	538
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	539
Fəsil 21. Sığorta şirkətləri və pensiya fondları	540
ÖN BAXIŞ	540
Sığorta şirkətləri	541
Sığortanın əsasları	541
<i>Sığortada zərərli seçim və mənəvi təhlükə</i>	542
<i>Sığortanın satılması</i>	543
> MİNİKEYS. Sığorta agentləri: müştərinin müttəfiqi	543
Sığorta şirkətlərinin artımı və təşkili	544
Sığorta növləri	544
<i>Həyat sığortası</i>	545
<i>Sağlamlıq sığortası</i>	549
<i>Əmlak və qəza sığortası</i>	551
<i>Sığorta tənzimlənməsi</i>	552
> TƏCRÜBƏ MENECERİ. Sığorta menecmenti	553
<i>Skrininq</i>	553
<i>Risk əsaslı sığorta haqqı</i>	554
<i>Məhdudlaşdırıcı müddəalar</i>	554
<i>Fırıldaqçılığın qarşısının alınması</i>	554
<i>Sığortanın ləğv edilməsi</i>	555

Çıxımlar	555
Birgə sığorta	555
Sığorta məbləğinə məhdudiyətlər	555
Xülasə	556
Kredit defolt svapları(KDS)	556
> MARAQ TOQQUŞMALARİ. "AIG" partlayışı	557
Pensiyalar	557
> MARAQ TOQQUŞMALARİ. Sabpraym maliyyə böhranı və tək xətlı sığortaçılar	558
Pensiya növləri	558
Müəyyənləşmiş-müavinət pensiya planları	558
<i>Müəyyən edilmiş töhfələr pensiya planları</i>	559
<i>Özal və Dövlət Pensiya Planları</i>	560
> MİNİKEYS. Pensiyalara güc	560
Pensiya planlarının tənzimlənməsi	564
<i>İşçilərin Təqaüd Gəlirlərinin Təhlükəsizliyi Qanunu</i>	564
<i>Fərdi Pensiya Planları</i>	566
Pensiya fondlarının gələcəyi	566
XÜLASƏ	567
ƏSAS TERMİNLƏR	567
SUALLAR	567
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	568
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	569
Fəsil 22. İnvestisiya bankları, qiymətli kağız brokerləri, dilerləri və vençur kapital şirkətləri	570
ÖN BAXIŞ	570
İnvestisiya bankları	571
<i>Arxa plan</i>	571
<i>Səhmlərin və istiqrazların anderraytinqi</i>	572
<i>Kapital satışı</i>	576
<i>Birləşmələr və satınalmalar</i>	577
Qiymətli kağızlar brokerləri və dilerləri	578
<i>Brokerlik xidmətləri</i>	579
<i>Qiymətli kağızlar dilerləri</i>	581
> MİNİKEYS. Limitli sifariş kitabçasından istifadə nümunəsi	582
Qiymətli kağızlar şirkətlərinin tənzimlənməsi	582
Qiymətli Kağızlar şirkətləri və kommersiya bankları arasındakı əlaqə	584
Özal kapital investisiyası	584
<i>Vençur Kapitalı Şirkətləri</i>	584
> E-MALİYYƏ. Vençur kapitalistləri internet şirkətlərinə diqqətini itirir	589
Özal kapital alışları	589
<i>Özal kapital alışlarının üstünlükləri</i>	589
<i>Özal kapital alışının ömür sikli</i>	590
XÜLASƏ	590
ƏSAS TERMİNLƏR	591
SUALLAR	591

HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	592
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	593
HİSSƏ 7. MALİYYƏ İNSTİTUTLARININ İDARƏ EDİLMƏSİ	
Fəsil 23. Maliyyə institutlarında risklərin idarə edilməsi	594
ÖN BAXIŞ	594
Kredit riskinin idarə edilməsi	595
<i>Yoxlanış və nəzarət</i>	595
<i>Uzunmüddətli müştəri münasibətləri</i>	596
<i>Borc öhdəlikləri</i>	597
<i>Girov</i>	597
<i>Kompensasiya balansı</i>	598
<i>Borc norması</i>	598
Faiz dərəcəsi riskinin idarə edilməsi	599
<i>Gəlir fərqi təhlili</i>	600
<i>Müddət fərqi təhlili</i>	602
<i>Bank olmayan maliyyə institutu nümunəsi</i>	607
<i>Gəlir fərqi və müddət fərqi təhlilləri ilə bağlı bəzi problemlər</i>	609
> TƏCRÜBƏ MENECERİ. Faiz dərəcəsi riskinin idarə edilməsi üçün strategiyalar	610
XÜLASƏ	611
ƏSAS TERMİNLƏR	611
SUALLAR	611
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	612
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	614
Fəsil 24. Maliyyə törəmələri vasitəsi ilə hedcinq	615
ÖN BAXIŞ	615
Hedcinq	616
Forvard bazarları	616
> TƏCRÜBƏ MENECERİ. Faiz dərəcəsi riskinin forvard müqavilələri vasitəsilə hedcinqi	616
<i>Forvard müqavilələrinin müsbət və mənfi tərəfləri</i>	617
Maliyyə fyuçers bazarı	618
<i>Maliyyə fyuçers müqavilələri</i>	618
> MALİYYƏ XƏBƏRLƏRİNİN İZLƏNİLMƏSİ. Maliyyə fyuçersləri	619
> TƏCRÜBƏ MENECERİ. Maliyyə fyuçersləri vasitəsilə hedcinq	620
<i>Maliyyə fyuçers bazarlarında ticarətin təşkili</i>	622
<i>Maliyyə fyuçers bazarlarının qloballaşması</i>	622
<i>Fyuçers bazarlarının uğurunun izahı</i>	623
> MİNİKEYS. Hant qardaşları və gümüş bazarının çöküşü	625
> TƏCRÜBƏ MENECERİ. Forvard və fyuçers müqavilələri vasitəsi ilə valyuta riskinin hedcinqi	626
Forvard müqavilələri vasitəsilə valyuta riskinin hedcinqi	626
Fyuçers müqavilələri vasitəsilə valyuta riskinin hedcinqi	627
Səhm indeksi fyuçersləri	627
<i>Səhm indeksi fyuçers müqavilələri</i>	628

> MALİYYƏ XƏBƏRLƏRİNİN İZLƏNİLMƏSİ. Səhm indeksi fyuçersləri	628
> TƏCRÜBƏ MENECERİ. Səhm indeksi fyuçersləri ilə hedcinq	629
OPSİONLAR	630
Opsion müqavilələri	630
<i>Opsion və fyuçers müqavilələri üzrə mənfəət və zərərlər</i>	631
<i>Opsion mükafatlarının qiymətlərinə təsir edən amillər</i>	634
Xülasə	635
> TƏCRÜBƏ MENECERİ. Fyuçers opsiyonları vasitəsilə hedcinq	635
Faiz dərəcəsi svapları	637
<i>Faiz dərəcəsi svapı müqavilələri</i>	637
> TƏCRÜBƏ MENECERİ. Faiz svapları vasitəsilə hedcinq	638
<i>Faiz svaplarının üstünlükləri</i>	639
<i>Faiz svaplarının mənfə cəhətləri</i>	639
<i>Faiz svapları üzrə maliyyə vasitəçiləri</i>	640
Kredit törəmələri	640
<i>Kredit opsiyonları</i>	641
<i>Kredit svapları</i>	641
<i>Kreditə bağlı notlar</i>	642
> KEYS. Qlobal Maliyyə Böhranından çıxarılan dərslər: maliyyə törəmələri nə zaman dünya üzrə saatlı bir bombaya çevrilə bilər?	642
XÜLASƏ	644
ƏSAS TERMİNLƏR	644
SUALLAR	645
HESABLAMA MƏSƏLƏLƏRİ	645
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	647
İNTERNET ƏLAVƏLƏRİ	647
<i>Terminlər Lüğət</i>	G-1
<i>İndeks</i>	I-1

İnternetdəki (vebdəki) mündəricat

Aşağıdakı yenilənmiş fəsilər və əlavələr www.pearsonglobaleditions.com/Mishkin ünvanında olan "Companion" veb-saytımızda mövcuddur.

Fəsil 25	İnkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatlarında maliyyə böhranları	V-1
	ÖN BAXIŞ	V-1
	İnkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatlarında maliyyə böhranlarının dinamikası	V-2
	<i>Birinci Mərhələ: İlkin faza</i>	V-3
	<i>İkinci Mərhələ: Valyuta Böhranı</i>	V-5
	<i>Üçüncü Mərhələ: Əhatəli maliyyə böhranı</i>	V-6
	> KEYS. Cənubi Koreyada böhran, 1997–1998	V-7
	<i>Maliyyə Liberallaşdırılması/Qloballaşma yanlısı idarə edilir</i>	V-7
	<i>Maliyyə Liberallaşması/Qloballaşma prosesinin təhrifi: "Chaebol"lar və Cənubi Koreya böhranı</i>	V-9
	<i>Səhm bazarının tənəzzülü və şirkətlərin uğursuzluğu qeyri-müəyyənliyi artırır</i>	V-10
	<i>Zərərli seçim və mənəvi təhlükə problemləri pisləşir və iqtisadiyyatdakı müqavilələr</i>	V-10
	<i>Valyuta böhranı baş verir</i>	V-10
	<i>Son Mərhələ: Valyuta Böhranı əhatəli maliyyə böhranını tətikləyir</i>	V-11
	<i>Bərpa prosesi başlayır</i>	V-11
	> KEYS. Argentina Maliyyə Böhranı, 2001–2002	V-13
	<i>Ciddi fiskal disbalanslar</i>	V-13
	<i>Zərərli seçim və mənəvi təhlükə problemləri pisləşir</i>	V-14
	<i>Bank təşvişi başlayır</i>	V-14
	<i>Valyuta böhranı baş verir</i>	V-14
	<i>Valyuta böhranı əhatəli maliyyə böhranını tətikləyir</i>	V-16
	<i>Bərpa prosesi başlayır</i>	V-17
	İnkişaf etməkdə olan bazarda maliyyə böhranlarının qarşısının alınması	V-18
	<i>Bankların ehtiyatyönlü (prudensial) tənzimlənməsi və nəzarəti</i>	V-18
	> QLOBAL İnkişaf etmiş iqtisadiyyat inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatı kimi olduğu zaman: 2008-ci il İslandiya Maliyyə Böhranı	V-19
	<i>Açıqlama və bazar əsaslı nizam-intizamın təşviqi</i>	V-20
	<i>Valyuta uyğunsuzluğunun məhdudlaşdırılması</i>	V-20
	<i>Ardıcıl maliyyə liberallaşdırılması</i>	V-20
	XÜLASƏ	V-21
	ƏSAS TERMİNLƏR	V-21
	SUALLAR	V-21
Fəsil 26	Əmanət assosiasiyaları və kredit ittifaqları	V-22
	ÖN BAXIŞ	V-22
	Müştərək əmanət bankları	V-23
	Əmanət və borc assosiasiyaları	V-24

<i>Müştərək əmanət bankları ilə əmanət və borcların müqayisəsi</i>	V-24
Əmanətlər və kreditlər üzrə problem: yığım böhranı	V-25
<i>Böhranın sonrakı mərhələləri: Tənzimləyici dözümlülük</i>	V-26
<i>1987-ci il Bankçılıqda Rəqabət Bərabərliyi Aktı</i>	V-27
Əmanət və kredit böhranının siyasi iqtisadiyyəti	V-28
<i>Tənzimləyicilər və siyasətçilər üçün əsas-agent problemi</i>	V-28
> KEYS. Fəaliyyətdə olan əsas-agent problemi:	
Çarlz Kiting və Linkoln əmanət və kredit skandalı	V-29
Əmanət və kreditlərin təminatı:	
1989-cu il Maliyyə Təşkilatları İslahatı, Bərpası və İcra Qanunu	V-30
Əmanət və borc sənayesinin bu günü	V-32
<i>İnstitutların sayı</i>	V-32
<i>Əmanət və yığımin ölçüsü</i>	V-32
<i>Əmanət və yığım üzrə aktivlər</i>	V-33
<i>Əmanət və yığım üzrə öhdəliklər və xalis dəyər</i>	V-35
<i>Kapital</i>	V-35
<i>Mənfəətlilik və sağlamlıq</i>	V-35
<i>Əmanət və borc sənayesinin gələcəyi</i>	V-36
Kredit ittifaqları	V-37
<i>Tarix və təşkilat</i>	V-38
<i>Fondların mənbələri</i>	V-42
<i>Fondlardan istifadə</i>	V-44
<i>Kredit ittifaqlarının müsbət və mənfi tərəfləri</i>	V-44
<i>Kredit ittifaqlarının gələcəyi</i>	V-45
XÜLASƏ	V-46
ƏSAS TERMİNLƏR	V-47
SUALLAR	V-47
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	V-48
Fəsil 27 Maliyyə şirkətləri	V-49
ÖN BAXIŞ	V-49
Maliyyə şirkətlərinin tarixi	V-50
Maliyyə şirkətlərinin məqsədləri	V-50
Maliyyə şirkətlərindəki risk	V-51
Maliyyə şirkətlərinin növləri	V-52
<i>Biznes (kommersiya) maliyyə şirkətləri</i>	V-52
<i>İstehlak yönlü maliyyə şirkətləri</i>	V-54
<i>Satış yönlü maliyyə şirkətləri</i>	V-56
Maliyyə şirkətlərinin tənzimlənməsi	V-56
Maliyyə şirkəti balansı	V-57
<i>Aktivlər</i>	V-57
<i>Öhdəliklər</i>	V-57
<i>Gəlir</i>	V-58
<i>Maliyyə şirkətinin böyüməsi</i>	V-58

XÜLASƏ	V-59
ƏSAS TERMİNLƏR	V-60
SUALLAR	V-60
İNTERNET TAPŞIRIQLARI	V-60

FƏSİLLƏR ÜZRƏ ƏLAVƏLƏR

Fəsil 4, əlavə 1: Aktivlərin qiymətləndirilməsi modelləri	V-1
Fəsil 4, əlavə 2: Əmtəə bazarına aktiv bazarı yanaşmasının tətbiqi: qızıl nümunəsində	V-11
Fəsil 4, əlavə 3: Borc vəsaitlərinin strukturu	V-15
Fəsil 4, əlavə 4: Pul bazarında təklif və tələb: Likvidlik seçimi çərçivəsi	V-19
Fəsil 18, əlavə: Dünya üzrə bank böhranları	V-31
Fəsil 24, əlavə: Maliyyə törəmələri vasitəsilə hedcinq ilə bağlı daha çox məlumat	V-37

Ön söz

Frederik Mişkinin qeydi

2006-cı ilin sentyabr ayında Federal Ehtiyat Sisteminin İdarə Heyətinin üzvü (idarəedicisi) vəzifəsini tutmaq üçün Kolumbiya Universitetindən ayrıldığım zaman işin nə qədər həyəcanlı və stresli olacağını təsəvvür etməmişdim. Alan Qrinspanın dediyi kimi, dünya iqtisadiyyatının “bir əsrdə bir dəfə baş verən kredit sunamisi”, 2007–2009-cu illərdəki qlobal maliyyə böhranı ilə üzləşəcəyini haradan biləydim? Mən 2008-ci ilin sentyabr ayında Kolumbiyaya qayıdanda maliyyə böhranı xüsusilə təhlükəli mərhələyə çatmışdı, kredit bazarları tamamilə donmuşdu və bəzi ən böyük maliyyə institutlarımız çox dərin problemlərlə üzləşmişdi. Böyük Depressiyadan sonra dünyanın yaşadığı ən pis maliyyə böhranı olan qlobal maliyyə böhranı maliyyə bazarlarının və qurumlarının xarakterini tamamilə dəyişdi.

Baş verənləri nəzərə alsaq, maliyyə bazarları və institutlarının öyrənilməsi xüsusilə həyəcanverici hala gəlmişdir. Ümid edirəm ki, bu kitabı oxuyan tələbələr bizim onu yazarkən hiss etdiyimiz məmnunluq dərəcəsi qədər razı qalacaqlar.

Avqust, 2016

Doqquzuncu nəşrdəki yeniliklər

Məlumatların mümkün qədər yenilənməsi ilə bağlı gözləntilərlə yanaşı, kitabın hər bölməsində yeni materiallar mövcuddur.

Maliyyə bazarları və institutları üzrə yeni material

Maliyyə bazarlarında və institutlarda davam edən araşdırmalar və dəyişikliklər fonunda mətni aktual saxlamaq üçün aşağıdakı materialları əlavə etdik:

- Hedcinq fondlarına dair yeni hissə (Fəsil 2)
- ABŞ, Avropa və Yaponiyadakı mənfəət dərəcələri haqqında yenilənmiş minikeys qutusu, (Fəsil 3)
- Avropa, Yaponiya və ABŞ-də aşağı faiz dərəcələrinin izahına dair yenilənmiş keys (Fəsil 4)
- Girov tiranlığına dair yeni minikeys qutusu (Fəsil 7)

- Dünyanın əsas mərkəzi bankları, onların mənşəyi, strukturu və funksiyaları haqqında yeni fəsil (Fəsil 9)
- Sekyuritizasiya və kölgə bank sistemini təsvir edən yeni hissə (Fəsil 19)

Monetar siyasət üzrə yeni material

Qlobal maliyyə böhranından sonra mərkəzi bankların monetar siyasət aparma tərzində əsaslı dəyişikliklər baş verdi. Bu aşağıdakı yeni materialları özündə ehtiva etmişdir.

- AMB daxilində Bundesbankın əhəmiyyətinə dair yeni Qlobal qutu (Fəsil 9)
- Avropadan kənar Mərkəzi Bankların Aİ üzvlüyü ilə məhdudlaşb-məhdudlaşmadığına dair yeni bir Qlobal qutu (Fəsil 9)
- Federal Ehtiyatın hərəkətlərinin bank sistemindəki ehtiyatlara necə təsir etdiyinə dair yeni bölmə (Fəsil 10)
- Gələcəyin idarə edilməsinə dair bələdçi ilə bağlı yenilənmiş bölmə (Fəsil 10)
- Siyasət alətinə dair, mərkəzi banklardakı bank depozitləri üzrə mənfə faiz dərəcələri bağlı yeni bölmə (Fəsil 10)

İnternetdəki əlavələr

Bu kitabın internet saytı, www.pearsonglobaleditions.com/Mishkin, bizə imkan verir ki, məzmunu onlayn yerləşdirməklə kitab üçün yeni material saxlayaq və əlavə edək: Əlavələr aşağıdakıları özündə ehtiva edir.

Fəsil 4: Aktivlərin qiymətləndirilməsi modelləri

Fəsil 4: Aktiv bazarı yavaşmasının əmtəə bazarına tətbiqi: Qızıl nümunəsində

Fəsil 4: Borc vəsaitləri çərçivəsi

Fəsil 4: Pul bazarında təklif və tələb: likvidlik seçimi çərçivəsi.

Fəsil 18: Dünya Üzrə Bankçılıq Böhranları

Fəsil 24: Maliyyə Törəmə alətləri vasitəsilə hedcinq haqqında daha ətraflı məlumat.

Müəllimlər dərslidəki materialı tamamlamaq üçün bu əlavələrdən istifadə edə və ya maliyyə bazarları və institutları sahəsində biliklərini artırmaq istəyən tələbələrə tövsiyə edə bilərlər.

Nişanlar

Bu mətn əsaslı şəkildə yenidən nəzərdən keçirilsə də, onu maliyyə bazarları və institutları üzrə ən çox satılan dərslidə əsas əlamətləri özündə saxlayır. Maliyyə Bazarları və Institutları dərslidi doqquzuncu nəşri bugünkü maliyyə bazarları və institutlarının işinin öyrənilməsində praktiki giriş roluna malikdir. Bu sahədə digər dərslidlərdə verilən təsvir və təriflərdən kənara çıxaraq, Maliyyə Bazarları və Institutları dərslidi tələbələri nəzəri anlayışlar və onların real dünyadakı tətbiqləri arasındakı əlaqəni anlamağa təşviq edir. Bu dərslid, tələbələrin analitik qabiliyyətlərini və konkret problem həlletmə bacarıqlarını artırmaqla, onları maliyyə xidmətləri sənayesində uğurlu karyeraya və ya işlərində əsaslı olmayaraq maliyyə institutları ilə uğurlu qarşılıqlı fəaliyyətə hazırlayır.

Maliyyə Bazarları və Institutları tələbələri gələcək karyeralarına hazırlamaq üçün aşağıdakı xüsusiyyətləri təmin edir:

- Tələbələrin təfəkkürünü inkişaf etdirmək üçün bir neçə əsas prinsipdən istifadə edən birləşdirici analitik çərçivə. Bu prinsiplərə aşağıdakılar daxildir:
 - Asimmetrik məlumat (agent) problemləri
 - Maraq toqquşmaları
 - Əməliyyat xərcləri
 - Tələb və təklif
 - Aktivlər bazarında tarazlıq
 - Səmərəli bazarlar
 - Riskin ölçülməsi və idarə edilməsi
- “Təcrübə Meneceri” hissələri maliyyə mütəxəssisinin maliyyə bazarlarına və institutlarına yanaşmasını vurğulayan 20-yə yaxın praktik tətbiqi əhatə edir.
- Modellərin diqqətlə addım-addım hazırlanması tələbələrə materialı daha asan mənimsəməyə imkan verir.
- Yüksək dərəcədə elastiklik professorlara kursu istədikləri şəkildə öyrətməyə imkan verir.
- Beynəlxalq perspektivlər mətn boyu tamamilə inteqrasiya olunur.
- “Maliyyə xəbərlərinin izlənilməsi” maliyyə qəzetini oxumağa təşviq edən təqdimatdır.
- Çoxsaylı keyslər nəzəriyyəni real dünyadakı məlumatlara və nümunələrə tətbiq etməklə tələbələrin marağını artırır.
- Mətn elektron (kompüter və telekommunikasiya) texnologiyasının maliyyə sistemində təsirinə diqqət yetirir. Mətn internetdəki məsələlər, qrafiklər və cədvəllər üzrə internet mənbələri və kənarlardakı internet istinadları vasitəsilə internetdən geniş istifadə edir. O, həmçinin texnologiyadakı dəyişikliklərin maliyyə bazarlarına və institutlarına necə təsir etdiyini izah edən xüsusi “E-Maliyyə” qutularına malikdir.

Elastiklik

Maliyyə bazarları və institutları fənnini tədris edən müəllimlərin sayı nə qədər çoxdursa, bu fənni tədris etməyin metodları da bir o qədər çoxdur. Məhz buna görə də, müəllimlərin müxtəlif ehtiyaclarını ödəmək üçün dərslərin elastik olmasına böyük ehtiyac var və bu, kitabın yazılmasına əsas məqdəs olmuşdur. Dərslərin elastikliyi təmin etməyə aşağıdakı yollarla nail olur:

- Əsas fəsillər kitab boyu istifadə olunan əsas təhlili təmin edir və digər fəsillər və ya fəsillərin bölmələri müəllimlərin seçməsinə uyğun olaraq təyin edilə və ya buraxıla bilər. Məsələn, 2-ci Fəsil maliyyə sistemini və tranzaksiya xərclərini, zərərli seçim və mənəvi təhlükə kimi əsas anlayışları təqdim edir. 2-ci Fəsil tədris etdikdən sonra müəllim dərslərin 3-cü bölməsindəki fəsillərdən istifadə etməklə maliyyə strukturu və maliyyə böhranlarının aradan qaldırılmasını daha ətraflı tədris etmək qərarına gələ bilər və ya dərslərin 4-cü və ya 5-ci bölmələrindəki maliyyə bazarları və ya maliyyə institutları ilə bağlı xüsusi fəsilləri tədris edə bilər, yaxud bu fəsillərin ardıcılığının nəzərə alınmaması kimi müxtəlif yollardan istifadə edə bilər.
- Valyuta bazarı və beynəlxalq valyuta sistemi üzrə fəsillər daxilində ayrıca, işarələnmiş beynəlxalq bölmələrdən və ayrıca fəsillərdən istifadə edərək mətnin beynəlmilləşməsinə yanaşma hərtərəfli olmaqla yanaşı elastikdir. Baxmayaraq ki, bir çox müəllimlər bütün beynəlxalq materialları tədris edəcəklər, digərləri bunu etməməyi seçə bilərlər. Beynəlxalq mövzulara daha az diqqət yetirmək istəyən müəllimlər 15-ci (valyuta bazarı haqqında) və 16-cı Fəsil (beynəlxalq maliyyə sistemi haqqında) asanlıqla ötürə bilərlər.

- “Təcrübə Meneceri” tətbiqləri, eləcə də maliyyə institutlarının idarə edilməsinə dair 7-ci bölmə ayrıca hazırlanıb və beləliklə, davamlılığa zərər vurmadan ötürülə bilər. Beləliklə, daha az idarəetmə yönümlü bir kurs tədris etmək istəyən və diqqətini dövlət siyasəti məsələlərinə yönəltmək istəyən müəllim bunu etməkdə çətinlik çəkməyəcəkdir. Alternativ olaraq, 7-ci bölmə kursun əvvəlində, bank idarəçiliyinə dair 17-ci Fəsildən dərhal sonra tədris oluna bilər.

Semestr üzrə tədris cədvəli üçün aşağıda sadalanan konturlar bu kitabın fərqli kurslar üçün necə istifadə oluna biləcəyini göstərir. Dərslərinizin kursunuzda nə cür eləstirilməklə təklif edilən biləcəyi haqqında daha ətraflı məlumat Müəlliminin Təlimatında mövcuddur.

Maliyyə bazarları və institutlarının vurğulanması: Fəsil 1–5, 7–8, 11–13, 17–19 və digər beş fəsil.

Maliyyə bazarları və institutlarına beynəlxalq vurğu: Fəsil 1–5, 7–8, 11–13, 15–19 və digər üç fəsil.

İdarəetmənin vurğulanması: Fəsil 1–5, 17–19, 23–24 və səkkiz digər fəsil.

Dövlət siyasətinin vurğulanması: Fəsil 1–5, 7–10, 17–18 və digər yeddi fəsil.

Pedaqoji vəsaitlər

Dərslər güclü motivasiya vasitəsi olmalıdır. Bu məqsədlə biz bu dərslərdə geniş çeşidə malik pedaqoji vəsaitləri birləşdirdik.

1. Hər bir fəslin əvvəlində fəsillərlə bağlı təqdim edilən ön baxışlar tələbələrə fəslin nəyi əhatə etdiyini, konkret mövzuların nə üçün vacib olduğunu və onların kitabdakı digər mövzularla necə əlaqəli olduğunu izah edir.
2. Keyflər kitabdakı təhlilin bir çox vacib real vəziyyətləri izah etmək üçün necə istifadə oluna biləcəyini nümayiş etdirir.
3. “Təcrübə meneceri” tələbələrə maliyyə institutlarının menecerlərinin həll etməli olduğu dünyadakı real problemlər ilə tanış edən xüsusi vəziyyətlərin toplusudur.
4. Misallar tələbələrə düsturlardan, qrafik təsvirlərdən və kalkulyatordan istifadə edərək maliyyə məsələlərini necə həll edə biləcəklərini göstərir.
5. “Maliyyə xəbərlərinin izlənməsi” qutuları tələbələrə maliyyə xəbərləri mənbələrində gündəlik təqdim edilən müvafiq xəbər məqalələri və məlumatlarla tanış edir və onları nə cür oxumağı izah edir.
6. “Qlobal” qutular beynəlxalq diqqəti cəlb edən maraqlı materialları özündə ehtiva edir.
7. “Fedin daxilindən” qutuları tələbələrə Federal Ehtiyat Sisteminin işində və strukturunda nəyin vacib olduğunu izah edir.
8. “E-Maliyyə” qutuları texnologiyadakı dəyişikliklərin maliyyə bazarlarına və institutlarına necə təsir etdiyini izah edir.
9. “Maraq toqquşmaları” qutuları müxtəlif maliyyə xidməti sənayelərindəki maraqlı toqquşmalarını göstərir.
10. “Minikeys” qutuları dramatik tarixi epizodları vurğulayır və ya nəzəriyyəni verilənlərə tətbiq edir.
11. Xülasə cədvəlləri materialı nəzərdən keçirmək üçün faydalı öyrənmə vasitələridir.
12. Əsas bəyanatlar tələbələr onları sonradan istifadə etmək üçün asanlıqla tapa bilsinlər deyərək, qalın şriftlə yazılmışdır.